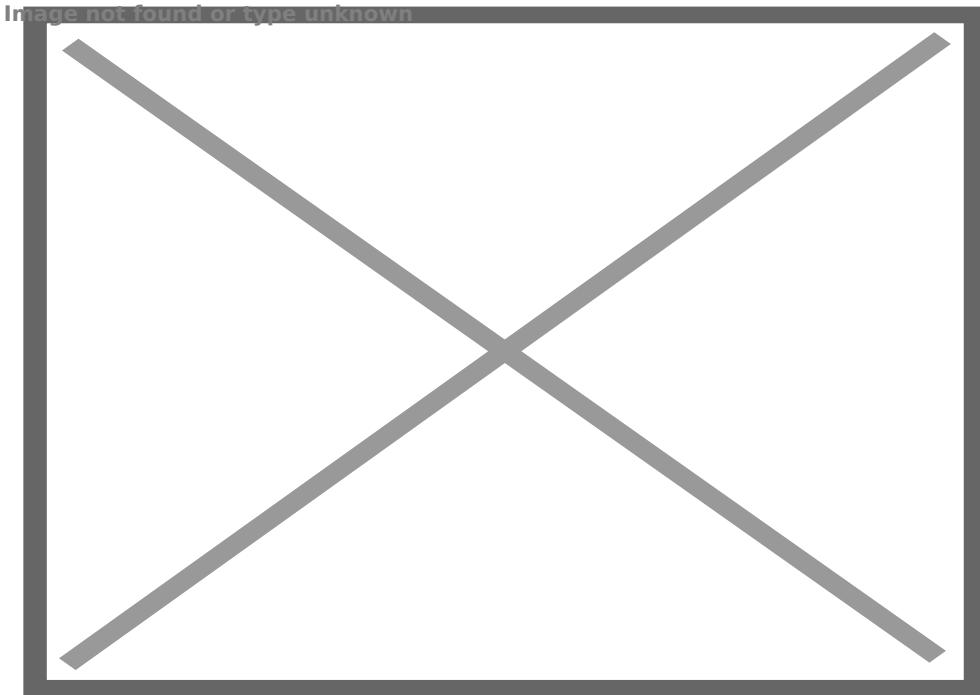

Điều khó nói của nghề báo thời @

22:03 21/06/2016

Tác giả: Vũ Tuấn Anh

Nếu không chuẩn bị tương lai vì sự thay đổi của công nghệ, bạn sẽ bị bỏ lại phía sau. Điều này đúng với mọi ngành nghề, kể cả tư duy phát triển và báo chí không phải là một ngoại lệ.

Nghề báo. Ảnh minh họa: infonet.vn

Mùa xuân vừa rồi lên Việt Xuyên, vào một làng hẻo lánh cách thị trấn 30km, tôi thấy một cậu bé ngồi dán tờ giấy bên bếp lửa nhà sàn, tay cầm một cái smartphone đang duyệt internet nhোay nhোay. Khi nhìn thấy tờ giấy thì đây là thách thức lớn vì tin tức không còn in trên báo hay trang web dài lê thê. Mà đó là vài dòng ngắn gọn gì? có thể biết thế giới đang có những gì? Paris hay các mặt hàng đang có giá tăng giảm tại Sài Gòn, mặt trời cách xa hàng ngàn km.

Bên cạnh mặt tích cực

Trong bối cảnh thì nghề báo cũng cần các nền tảng Tây coi là quy chuẩn về pháp, hành pháp và tư pháp, nhằm giúp dân chúng quản lý ba nhánh quyền lực trên. Nhưng “điều trong chén muối chén gừng”, đó là nghề báo bên ngoài dù cũng phải ánh hào quang bên trong.

Cách đây gần 02 năm (tháng 9/2014), tờ báo USA Today hiện lên một ngày có khoảng 70 phóng viên mặt tích cực do phiên bản in không bán được quá cao, thu nhập ít ỏi, cách gì quy tắc tòa soạn là một tích cực.

Anh Scott Bowles, 49 tuổi, chuyên quay phim cho USA Today ở Los Angeles đã 20 năm cùng chung sự phấn vào sáng sớm cùng với Korina Lopez. “Hôm báo, chúng tôi thấy anh ơi, anh đã hết việc rồi đây và email của anh không thể liên lạc được nữa”, Bowles sau đó kết luận. Chồng Korina Lopez đang chuẩn bị nhận rảnh ở nhà thì nhận được cuộc gọi từ ban quản lý nhân sự. “Hôm cho tôi 05 phút để bắt tôi kết thúc công việc đã làm 11 năm. Tôi chỉ có 15 phút để lấy tài liệu trên máy tính trước khi họ tắt tài khoản và email”, Lopez nhớ lại.

Dù rất nhiều người oán sù bất công vì những không thể nghĩ được chuyện này bắt gặp và tàn nhẫn đến thế. USA Today coi những phóng viên như kẻ trộm hàng trong siêu thị.

Sự việc xảy ra tại USA Today không phải là chuyện hiếm trong thế giới truyền thông. Hôm trước còn là quy định thế này, hôm sau đã gia nhập với quân... thế này. Nghề báo luôn bị đe dọa bởi việc thế này xuyên suốt các nghề khác, vì một tin của các kênh khác, một clip nhảm nhí, một lời nói của con người, hoặc đôi khi người ta cần một video “tuyệt vời” vì mục đích chính trị.

Một việc nữa là nạn nhân bị đưa vào tòa soạn và bị tấn công, không nhiều tại Việt Nam, nhưng việc này không quá lạ. Những túi tiền của ông chủ tòa soạn bỗng nhiên biến mất, thì một ngày xảy ra tai nạn, lão già lôi ra một nhúng nhính trên và đưa thành án- và bắt một việc.

Hiện Việt Nam có tới 40 triệu tài khoản facebook, cùng người dùng internet trong khi thế giới có khoảng 3,4 tỷ và 1,8 tỷ tài khoản facebook. Một nửa dân số hành tinh sử dụng và tin tức và đó là thách thức lớn nhất mà truyền thông đang phải đối mặt.

Công nghệ thay đổi truyền thông

Tại nước Mỹ, sự người dùng PC không thay đổi từ năm 2010 đến nay chỉ 78% trong số người lớn, nhưng với smartphone thì số này tăng từ 35% năm 2011 đến năm 2015 đã là 68%. Smartphone sẽ chiếm lĩnh thế giới trong những năm sắp tới bởi 3G, 4G, giao diện thân thiện, dễ sử dụng con người già trẻ đều dùng một cách dễ dàng.

Thậm chí cho thấy, có tới 36% người dùng smartphone để xem tin của Wall Street Journal vì thế tòa báo phải dành một người riêng cho việc phân tích và lựa chọn người thích tin tức và nhanh này.

Như vậy, ngoài chuyện phải thay đổi về công nghệ, truyền thông xã hội, thì việc đưa tin trên thiết bị cầm tay với các tin tức, có thể đưa ra trên màn hình bé xíu, cũng là một thách thức khác với báo chí.

Tin nóng, giật gân, rồi tin vô giá trị nên vô nghĩa nếu không tìm được người dùng do phải cạnh tranh với truyền thông xã hội chủ yếu trên smartphone với những người “Hillary đã thắng ở California”, “Trump đã hạ gục người thắng trên truyền hình” với hàng triệu ngàn share trong chớp mắt.

Công nghệ cũng giúp cho các nhà quảng cáo hàng thế giới người tiêu dùng hiện là qua báo chí. Khi truy cập một facebook của người nổi tiếng, các nhà quảng cáo tìm cách gửi thông điệp một hàng cho người dùng. Nếu nhận được vì tò mò thì họ quảng cáo sẽ tiếp tục kêu gọi kẻ khác gửi giá không ngờ cho tới khi người ta tắt máy “mua thử xem sao”. Sau khi đã mua, họ thế này bỗng nhiên chuyển sang một hàng khác. Với cách quảng cáo thông minh đó, báo in, báo mạng khó mà cạnh tranh nổi.

Ông Rajju Narisetti, phó chủ tịch công ty News Corporation, cho rằng, trong tương lai các thách thức với truyền thông ngày càng khó khăn, báo in tiếp tục tồn tại dù ai cũng biết sẽ khó mà mãi mãi trong phần in nên nhiều tòa soạn phải nghỉ ngơi.

Hiện tại Washington Post vẫn chiếm 40% thị phần báo in? và phần báo in? của phần?ng, nếu khoảng 50 tới 70% là nhu?n ki?m ???c t? phiên bản in thì s? ?ông phóng viên dành cho công vi?c này vẫn tiếp t?c t?n t?i. Khó t?ng t?ng m?t ngày nào ?ó t? báo t?ng h? g?c T?ng th?ng Nixon trong v? Watergate ph?i ng?ng bản in vì t?n. Nh?ng không còn là nhu?n thì ch? bút khó mà tiếp t?c khi ?ng tr?c nguy c? phá s?n.

Trong thời ?i IT thay ?i nhân lo?i, với m?ng xã h?i ?ang t? ?a và th?m tin, cách ki?m t?n trên m?ng ?o c?ng khác, m?i tòa so?n và phóng viên ?u ???ng ?u với nh?ng thách th?c. Lo các phiên bản khác nhau (in, blog, web, thiết b? c?m tay), s? thay ?i chóng m?t v? cách ?a tin và n?i dung tin trong thời bu?i kinh t? và là nhu?n hàng ?u, s?n sàng b? thôi vì?c, t?ng lại không rõ ràng mà vẫn ph?i làm h?t mình 24/7 trong khi m?nh ?t m?u m? là qu?ng cáo ?ang m?t đ?n vào tay m?ng xã h?i.

Ng??i ta nói nhi?u v? t?ng lại c?a xu h??ng công ngh? thì truy?n thông luôn ???c nh?c ??n nhi?u do g?n k?t t?i công ngh?. Nhà báo ?i công tác mi?n núi, th?y ng??i dân t? già t?i tr? dùng smartphone với giá 50\$/cái ?? ?c tin thì m?ng vì IT ?ã v? với núi r?ng, nh?ng c?ng nên hi?u ?ó là thách th?c ?i với ng??i c?m bút, cách vi?t tin ph?i khác nhi?u.

Nếu không chu?n b? t?ng lại vì s? thay ?i c?a công ngh?, bản s? b? b? là phía sau. ?i?u này ?úng với m?i ngành ngh? k? c? t? duy phát tri?n và báo chí không ph?i là m?t ngo?i l?.

Ng?n: Vietnamnet

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/dieu-kho-noi-cua-nghe-bao-thoi>